

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobců: **a) A. J., a b) nezl. E. J.**, oba zast. JUDr. Bc. Norbertem Naxerou, advokátem se sídlem Rebcova 555, Přestice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 6. 2022, č. j. 13 Az 19/2022 – 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.
- II. Řízení **se přerušuje**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včas podanou kasační stížností napadli žalobci shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jejich žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2022, č. j. OAM-416/ZA-ZA11-K12-2022. Tímto rozhodnutím byla žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobci přišli ze státu (Moldavsko), který (s výjimkou Podněstří) Česká republika považuje dle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, v relevantním znění, za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, přičemž žalobci dle žalovaného neprokázali, že v jejich případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.

[2] Městský soud přisvědčil žalovanému v tom, že Moldavsko je (s výjimkou Podněstří) bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, přičemž vesnice P., kde se žalobci naposledy zdržovali, se nachází mimo oblast Podněstří. K argumentaci, podle níž rodina žalobců, včetně manžela žalobkyně a) a otce žalobce b), o jehož žádosti bylo rozhodováno v samostatném řízení, čelila v zemi původu výhružkám neznámých mužů v souvislosti s účastí otce žalobce b) na protiruské demonstraci v roce 2019, městský soud uvedl, že ze shromážděných podkladů vyplývá, že Moldavsko je i přes dílčí nedostatky schopné zajistit svým občanům ochranu, žalobkyně a) však možnosti ochrany poskytované orgány země původu dostatečně nevyužila.

[3] Žalobci (stěžovatelé) poté podali proti rozsudku městského soudu kasační stížnost spojenou s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

[4] Odůvodnění návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatelé na výzvu Nejvyššího správního soudu doplnili tak, že v případě jeho nepřiznání by museli vycestovat do země původu (Moldavsko), kde jim hrozí pronásledování související s politickými projevy otce stěžovatele b). Otec byl účastníkem protivládních demonstrací a kritizoval na internetu vládní činitele, za což byl pronásledován složkami státní bezpečnosti. Poté, co opustil Moldavsko, začaly v jejich domácnosti kontroly a na stěžovatelku a) byl vyvíjen nátlak – výhrůžkami násilím a únosem stěžovatele b), aby byl manžel stěžovatelky a) přinucen vrátit se do země původu a podstoupit výslech, resp. riskovat uvěznění.

[5] Žalovaný k návrhu stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že s návrhem nesouhlasí, neboť obdobná tvrzení uplatnila stěžovatelka a) již ve správním řízení, nepředložila k nim však žádné důkazy.

[6] Podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu nemá kasační stížnost v daném případě ze zákona odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatelů přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek žalobě, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského (městského) soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Po zhodnocení okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[9] Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, budou stěžovatelé v důsledku právních účinků pravomocného rozhodnutí žalovaného nuceni vycestovat zpět do země původu, ačkoli zde dle svého tvrzení mohou čelit pronásledování souvisejícímu především s politickými aktivitami otce stěžovatele b), resp. manžela stěžovatelky a). Opodstatněnost jejich tvrzení uvedených v odůvodnění návrhu na přiznání odkladného účinku přitom nelze prima facie vyloučit.

[10] Pokud by stěžovatelé byli nuceni se v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ve spojení s rozsudkem městského soudu o zamítnutí žaloby vrátit do země původu, byla by tím možnost poskytnutí ochrany před jimi tvrzeným pronásledováním i v případě následného úspěchu jejich kasační stížnosti v podstatě vyloučena. Přezkum

pokračování

prováděný Nejvyšším správním soudem by se tak stal v zásadě bezpředmětným a jeho následné rozhodnutí by bylo pouze akademické. Ze spisu přitom nevyplývá a žalovaný ani netvrdí, že by stěžovatelé disponovali jiným oprávněním k pobytu na území České republiky, které by jim umožnilo zůstat na tomto území do skončení řízení o jejich kasační stížnosti.

[11] Nejvyšší správní soud má za to, že uvedené následky žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného ve spojení s rozhodnutím městského soudu o zamítnutí žaloby, napadeného kasační stížností, mohou pro stěžovatele představovat nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.

[12] Nejvyšší správní soud neshledal ani skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil např. v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, publ. pod č. 3169/2015 Sb. NSS, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. S ohledem na nutnost vycestování z České republiky stojí v daném případě proti újmě, která hrozí stěžovatelům, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je totiž rozhodnutím prozatímní povahy, které pouze dočasně oddaluje povinnost stěžovatelů vycestovat z území České republiky, jež se plně obnoví v případě, že bude jejich kasační stížnost zamítnuta a stěžovatelé mezitím nezískají jiný pobytový titul.

[13] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, což vyvolává bez dalšího právní následky stanovené v § 78b zákona o azylu.

[14] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

[15] Podle § 48 odst. 3 písm. d) s. ř. s. může předseda senátu usnesením řízení přerušit, jestliže zjistí, že probíhá jiné řízení, jehož výsledek může mít vliv na rozhodování soudu o věci samé nebo takové řízení sám vyvolá.

[16] Nejvyšší správní soud při projednávání věci zjistil, že Krajský soud v Brně usnesením ze dne 20. 6. 2022, č. j. 41 Az 14/2022 – 30, požádal Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o předběžných otázkách ve smyslu čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie. Soudní dvůr řízení o daných předběžných otázkách vede jako věc C-406/22, CV *proti Ministerstvu vnitra České republiky*. Otázky předložené krajským soudem zní následovně:

„1. Má být kritérium určení bezpečných zemí původu pro účely čl. 37 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany v příloze I písm. b) k této směrnici – tedy že daná země poskytuje ochranu proti pronásledování nebo špatnému zacházení prostřednictvím dodržování práv a svobod stanovených v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, a to zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 uvedené úmluvy nelze odchýlit – vykládáno tak, že pokud země odstoupí od závazků podle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod v případě ohrožení ve smyslu čl. 15 této úmluvy, pak již nesplňuje dané kritérium pro své označení coby bezpečné země původu?“

2. Má být čl. 36 a 37 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany vykládán tak, že brání tomu, aby členský stát označil určitou zemi jako bezpečnou zemi původu jen částečně s určitými teritoriálními výjimkami, v jejichž případě se domnívá, že je tato část země pro žadatele bezpečná, neuplatní, a pokud členský stát zemi s takovými teritoriálními výjimkami za bezpečnou označí, pak nelze dotčenou zemi jako celek považovat coby bezpečnou zemi původu pro účely této směrnice?

3. Je-li odpověď na některou ze dvou výše předložených předběžných otázek pozitivní, má být čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany ve spojení s čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie vykládán tak, že soud rozhodující o oprávněném prostředku proti rozhodnutí o zjevné nedůvodnosti žádosti podle čl. 32 odst. 2 uvedené směrnice, vydanému v řízení podle čl. 31 odst. 8 písm. b) této směrnice, musí k rozporu označení země za bezpečnou s unijním právem z uvedených důvodů přihlídnout z úřední povinnosti (ex officio) i bez námítky žadatele?“

[17] Rozhodnutí Soudního dvora o uvedených předběžných otázkách může mít vliv na rozhodování Nejvyššího správního soudu o nyní projednávané věci, neboť rovněž v posuzovaném případě se (stejně jako v případě, v němž byly položeny citované předběžné otázky) jedná o žádost žadatelů z Moldavské republiky, která byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná s tím, že Moldavsko je bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, a to s teritoriální výjimkou území Podněstří. Nejvyšší správní soud tedy podle § 48 odst. 3 písm. d) ve spojení s § 120 s. ř. s. rozhodl o přerušení řízení o kasační stížnosti. Po dobu přerušení řízení se nekonají jednání a staví se běh procesních zákonných lhůt (i soudcovských lhůt) určených soudním řádem správním (§ 48 odst. 5 s. ř. s.).

[18] V řízení bude na základě usnesení Nejvyšší správní soud pokračovat, jakmile překážka pro přerušení odpadne, tj. jakmile Soudní dvůr rozhodne o uvedených předběžných otázkách, případně pokud nastane jiná skutečnost rozhodná pro pokračování řízení ve věci samé (§ 48 odst. 6 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

pokračování

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu